

Fam i obesitat al món, crims contra la humanitat

Laia Altarriba (amb l'assessorament de Joan Benach)

Dedicaràs cinc minuts a llegir aquest article. **I quan arribis al final hauran mort gairebé 200 persones per culpa de la fam (60 de les quals, menors de 10 anys).** Però la desigual alimentació a nivell mundial no només provoca que milions de persones es trobin que no tenen res per menjar o massa poc per a què el seu cos resisteixi. I és que, en acabar aquestes línies, **també hauran mort 25 persones adultes per culpa del sobrepès o l'obesitat.**

I encara n'hi ha més: mentre vagis llegint el que t'expliquem, hi ha **795 milions de persones que passen gana al món.** Una xifra que s'ha reduït en 216 milions de persones (la major part de les quals a la Xina), però que encara queda molt lluny dels 500 milions a les quals es volia arribar amb l'Objectiu del Mil·lenni número 1 "eradicar la pobresa extrema i la fam" per al 2015.

A l'altre extrem de la balança, al seu [informe del 2015](#), l'**Organització Mundial de la Salut (OMS)** alerta que més de **1.900 milions de persones més grans de 18 anys tenen sobrepès**, dels quals més de 600 milions són obeses. Entre els infants, **42 milions de menors de cinc anys tenen sobrepès.** I les xifres van en ascens, ja que el mateix informe revela que l'obesitat s'ha més que doblat des del 1980 i per ara no hi ha perspectiva de descens ni de frenada.

Mentrestant, des de l'ONU, l'exrelator especial pel Dret a l'Alimentació, **Jean Ziegler**, [ens recorda](#) que **"l'agricultura mundial podria alimentar normalment amb 2.200 calories diàries 12.000 milions de persones, i només som 7.000 milions"**.

Fam i obesitat al món
Create your own infographics

Els aliments bàsics, en mans de les multinacionals

Jean Ziegler i els successius relators especials de les **Nacions Unides** pel dret a l'alimentació, asseguren que hi ha menjar per a tothom. Què és el que fa, doncs, impossible una distribució adequada del menjar i un consum sa i equilibrat d'aliments? Principalment ho impossibilita **l'especulació que fan les grans empreses amb els aliments als mercats internacionals en els diversos moments del cicle: des de la producció i definició de preus fins a la comercialització, distribució i consum.**

Els tractats de comerç internacionals liderats per l'**OMC (Organització Mundial del Comerç)** han aconseguit afeblir la capacitat de control dels estats sobre els preus dels productes, [inclosos els aliments](#) de primera necessitat. **Això deixa productes com el blat, la soja o l'arròs a l'empara dels preus que es marquen als mercats borsaris.** I aquesta especulació arrossega milions de persones a viure miserablement, en una muntanya russa on, quan més cars són els productes, més beneficis pels inversors, i quan cauen els preus, els petits productors s'arruïnen i queden en mans de transnacionals.

El poder d'aquestes empreses transnacionals de l'alimentació és enorme. Hi ha quatre companyies

que controlen, [segons Oxfam](#), més del 90% del comerç mundial de cereals. **Se les coneix popularment com a ABCD, per les seves inicials: ADM, Bunge, Cargill i Dreyfus.** I el seu poder va en augment a l'hora de marcar les polítiques agràries dels organismes internacionals i dels estats productors.

A Catalunya s'han fet diverses campanyes per aconseguir que les entitats financeres no oferissin als inversors la possibilitat d'invertir en matèries primeres, ja que és una pràctica que alimenta l'especulació d'aliments. Una de les campanyes la va impulsar **VSF Justícia Alimentària Global** perquè el **Banc de Sabadell** deixés d'oferir als clients el fons d'inversió **BS Commodities**, que opera amb aliments com blat, soja i blat de moro, però el subdirector de l'entitat financera, **Cirus Andreu**, [es va negar](#) en seu parlamentària a replantejar-se aquest fons perquè és "important, eficaç i necessari per als inversors". En canvi, sí que va tenir èxit la campanya contra el dipòsit **100 Natural de Catalunya Caixa**, que operava amb sucre, cafè i blat de moro. La [pressió exercida](#) va aconseguir que l'entitat retirés el dipòsit i que es comprometés a no comercialitzar amb nous productes que especulessin amb aliments.

Dos casos recents mostren com els mateixos interessos comercials i especulatius poden provocar, d'una banda, fam en un racó del món i, de l'altra, obesitat en una altra àrea geogràfica. Examinem-los per separat.

Fam a la Banya d'Àfrica

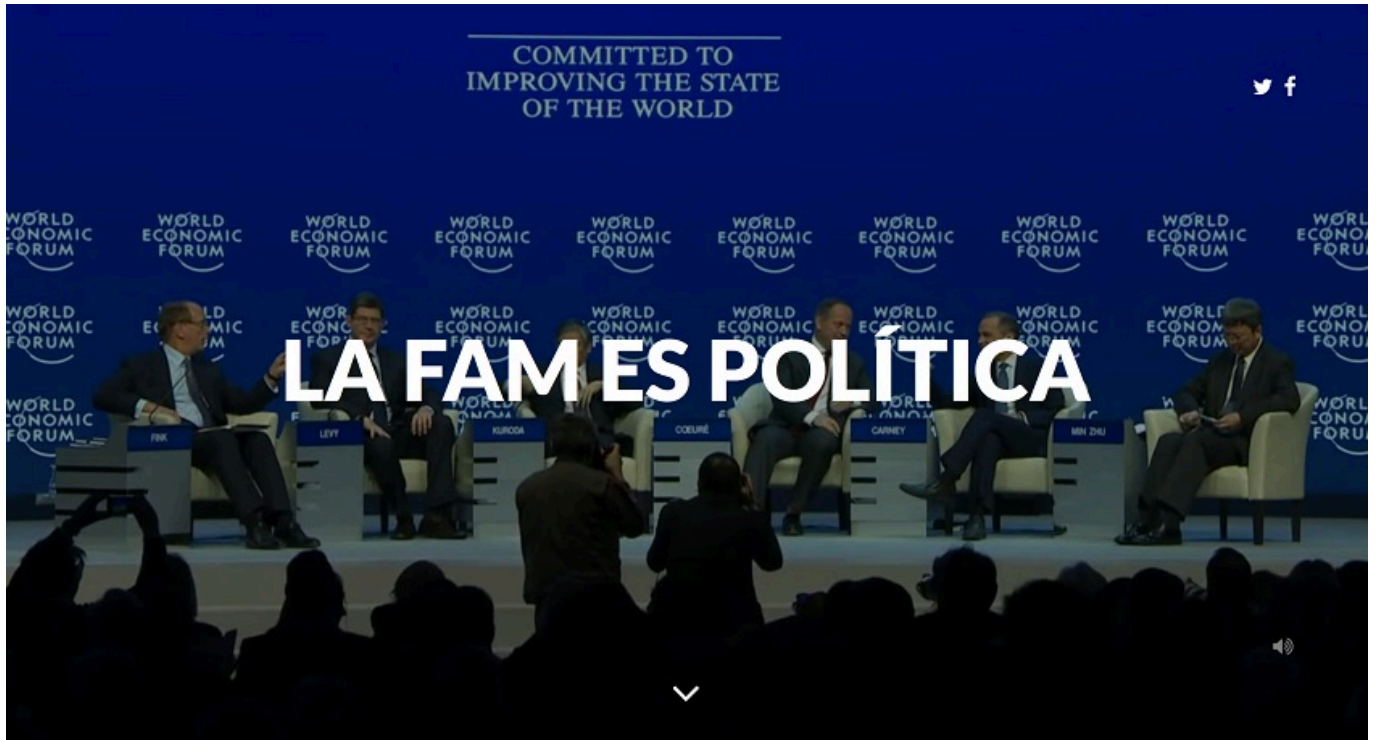
VSF Justícia Alimentària Global alerta que **"gairebé 2.000 milions de persones al món (una de cada tres) utilitzen més del 50% dels seus ingressos per adquirir menjar, així que els efectes de la pujada dels preus alimentaris per a aquestes persones són devastadors"**. I això és el que [va succeir](#) el 2011 a la banya d'Àfrica. L'encariment dels productes bàsics a la borsa de Chicago, on s'estableixen els preus mundials de les matèries primeres, va desfermar una crisi que va posar en perill la vida d'uns 12 milions de persones a **Somàlia, Kènia, Etiòpia i Djibouti** per culpa de la fam.

Lliure comerç i obesitat a Mèxic

Mentrestant, a l'altre extrem, diversos estudis han relacionat directament l'augment del sobrepès i l'obesitat a Mèxic l'últim quart de segle amb el **Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord**, signat amb els **Estats Units** i el **Canadà** el 1988. Segons [un informe](#) presentat el 2012, aquest tractat ha comportat transformacions en l'agricultura i també en els patrons de consum i, com a conseqüència, **"la dieta mexicana ha canviat del menjar bàsic tradicional a un altre de molt calòric, processat i d'origen animal, que tendeix a ser més alt en greixos i sucres afegits"**. **"L'americanització"**, assegura aquest estudi, és el que està **"engreixant i, com a conseqüència, matant la societat mexicana"**. I és que l'obesitat i sobrepès són responsables, segons l'**OMS (Organització Mundial de la Salut)**, del 44% de casos mundials de diabetis, del 23% de cardiopaties isquèmiques i d'entre el 7-14% de determinats càncers.

"No hi ha manca d'aliments, sinó d'accés a l'alimentació, de voluntat política i governamental per fer-la arribar als pobres que la necessiten. Un crim contra la humanitat, no? Per això jo dic que un nen que mor de fam és un nen assassinat", conclou **Jean Ziegler**. És a dir, 60 infants més assassinats en acabar de llegir aquesta darrera frase.

Per saber-ne més:

[‘La fam és política’ \(Projecte Fam, de Quepo.org\)](#)

[Campanya ‘25 grams’, de Veterinaris sense fronteres](#)